

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci navrhovatelky: **J. H.**, o návrhu na ustanovení zástupce pro sepsání žaloby (návrhu) a zastupování v soudním řízení, o návrhu Městského soudu v Praze na rozhodnutí o místní příslušnosti soudu,

t a k t o :

K rozhodnutí o návrhu na ustanovení zástupce pro sepsání žaloby (návrhu) a zastupování v soudním řízení ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 3 Na 104/2016 **je příslušný** Krajský soud v Plzni.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 4. 11. 2015 navrhovatelka doručila Krajskému soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) podání nazvané „*Žádost o bezplatné ustanovení zástupce*“, aby jí pomohl podat žalobu a nadále ji zastupovat v průběhu řízení, neboť je nucena podat žalobu na „*ministrální práce a sociálních věcí Michaelu Marksovou, protože tato zcela evidentně porušuje zákon a ona se chce domoci svých práv, které jsou jí protiprávně upírány*“.

[2] Usnesením krajského soudu ze dne 12. 11. 2015, č. j. Na 5/2015 - 7, byla navrhovatelka vyzvána k odstranění vad návrhu na ustanovení zástupce spočívajících v nedostatečném vyličení rozhodných skutečností, zejména měla uvést „*v jaké konkrétní věci zamýšlí podat žalobu proti ministrální práci a sociálních věcí, a z jakých důvodů má za to, že ustanovení zástupce je nezbytně třeba k ochraně jejích práv*“. Tvrzení navrhovatelky v předmětném podání totiž byla nedostatečná pro svoji obecnost a nekonkrétnost, aby soud mohl předně posoudit, zda žaloba, kterou má navrhovatelka v úmyslu podat, nebude zjevně neúspěšným návrhem. Nebyla v něm uvedena žádná tvrzení, na základě kterých by mohl soud posoudit, zda je zde dána nezbytná potřeba zástupce k ochraně jejích práv a dosavadní znění návrhu neumožňovalo soudu zhodnotit, zda navrhovatelka splňuje podmínky pro ustanovení zástupce.

[3] Dne 21. 11. 2015 podala navrhovatelka proti uvedenému usnesení námitky s tím, že žádá neprodleně ustanovit zástupce, nerozumí, co po ní soud chce a do budoucna chce předejít situacím, kdy nebude schopná bez zástupce řádně doplnit svá podání. Usnesením ze dne 8. 12. 2015, č. j. Na 5/2015 - 14, krajský soud námitky proti usnesení o odstranění vad zamítl a usnesení ze dne 12. 11. 2015 potvrdil. V odůvodnění rozhodnutí bylo mimo jiné uvedeno, že požadavek na doplnění podání je vyjádřen dostatečně srozumitelným způsobem, aby jej pochopil i laik, a že podmínky pro ustanovení zástupce soudem jsou striktně stanoveny

zákonem; v případě, že navrhovatelka zákonným nevyhoví požadavkům, bude její žádost odmítnuta.

[4] Navrhovatelka dne 17. 12. 2015 doručila soudu podání označené jako „*Odpověď na usnesení*“, v němž uvedla, že „*chce docílit toho, aby bylo ministryní práce nařízeno, aby nezaujatě, správně posoudila a nestranně prošetřila celý její případ, jak odborníci jistě zjistí z přiložených dokladů, že se tak nestalo*“. Současně připojila řadu listin s komunikací s ministerstvem práce a sociálních věcí.

[5] Krajský soud v rámci zkoumání své věcné a místní příslušnosti došel k závěru, že předmětem žaloby, kterou má v úmyslu navrhovatelka podat, není žádné konkrétní rozhodnutí správního orgánu, které by zakládalo místní příslušnost krajského soudu dle § 7 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Z návrhu není ani přes jeho doplnění zcela zřejmé, čeho konkrétně se má žaloba týkat, zda ochrany proti nečinnosti správního orgánu či ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu, ovšem je nesporné, že žaloba má směřovat proti ministryní práce a sociálních věcí Michaele Marksové. Ministerstvo práce a sociálních věcí sídlí na adrese Na Poříčím právu 1/376, 128 01 Praha 2, což spadá do obvodu Prahy 2, přičemž Obvodní soud pro Prahu 2 patří do obvodu Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Tento soud je tedy dle krajského soudu věcně i místně příslušný k projednání této věci. Z těchto důvodů krajský soud rozhodl o postoupení věci městskému soudu.

[6] Městský soud s postoupením věci dle § 7 odst. 5 s. ř. s. nesouhlasil a věc přeložil k rozhodnutí o místní příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Závěr krajského soudu ohledně místní příslušnosti je dle názoru městského soudu předčasný, jelikož žaloba dosud nebyla podána. Navrhovatelka zatím podala pouze návrh na ustanovení zástupce, z čehož nelze předjímat místní příslušnost soudu.

[7] Nejvyšší správní soud věc posoudil a hodnotil, zda v daném případě byly splněny podmínky pro postup podle § 7 odst. 5 s. ř. s. Podle zmíněného ustanovení „*[n]ení-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány*“.

[8] Nejvyšší správní soud konstatuje, že tyto podmínky nebyly splněny. Souhlasí s názorem městského soudu, že závěr krajského soudu o absenci podmínek místní příslušnosti dle § 7 odst. 3 s. ř. s. byl předčasný, jelikož v dané věci dosud nebyla podána konkrétní žaloba. Až poté, co žaloba bude podána, může soud s jistotou zkoumat podmínky věcné a místní příslušnosti a vyvozovat z nich procesně relevantní soudy.

[9] Tento způsob postoupení věci se Nejvyššímu správnímu soudu jeví poněkud nešťastným. Zákonem stanovené podmínky věcné i místní příslušnosti jsou nastaveny pro optimální průběh řízení před soudem, jak z hlediska určité věcné odbornosti soudu (zde věc patrně náležející do příslušnosti soudů správních) a rozvržení agendy mezi jednotlivé soudy, tak i z hlediska místní „blízkosti“ účastníků řízení dle jejich bydliště či místa, kde se zdržují (srov. znění § 7 odst. 3 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud má za to, že postoupením věci městskému soudu krajský soud nepřispěl k rychlosti a hladkosti průběhu daného řízení.

[10] Za standardní situace, v níž je zřejmé, o jakou věc se jedná a kdo bude žalovaným, by se uplatnily závěry vyslovené v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2009, č. j. Na 18/2009 - 4, dle kterého jestliže zákon nestanoví zvláštní příslušnost soudu pro rozhodnutí o návrhu na ustanovení zástupce před zahájením řízení, je třeba vycházet z toho,

že příslušný je soud, který by byl věcně a místně příslušný k řízení o žalobě či jiném návrhu ve věci samé. Dle tohoto usnesení „[p]ro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s. je tedy věcně příslušný krajský soud, pokud navrhovatel nemá v úmyslu podat návrh na zabájení řízení, které je zákonem svěřeno do příslušnosti Nejvyššího správního soudu (§ 7 odst. 1 s. ř. s.). Navrhovatel ve svém podání uvedl, že má v úmyslu podat žalobu proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o invalidní důchod. Podle § 7 odst. 3 s. ř. s. je k řízení ve věcech důchodového pojištění příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště.“

[11] Nejvyšší správní soud si však je vědom, že prozatím není zcela nepochybné, proti kterému rozhodnutí či jakému postupu České správy sociálního zabezpečení, jejíhož přezkumu se navrhovatelka domáhá, bude případná žaloba směřovat, a která v minulosti rozhodovala o invalidním a starobním důchodu navrhovatelky, či zda žalovaným bude Ministerstvo práce a sociálních věcí nebo zmíněná ministryně. Tuto otázku pasivní žalobní legitimace vyjasní až podaná žaloba, resp. rozhodnutí o ní. Jestliže navrhovatelka podala návrh na ustanovení zástupce pro její sepsání a další zastupování v řízení před soudem, Nejvyšší správní soud konstatuje, že se zřetelem ke znění § 7 odst. 3 s. ř. s. o uvedeném návrhu je příslušný rozhodnout Krajský soud v Plzni.

[12] Dosud totiž nebylo zcela najisto postaveno, že příslušnost Krajského soudu v Plzni lze vyloučit, a zároveň založit příslušnost Městského soudu v Praze, eventuálně soudu jiného. Soud, ke kterému byl návrh na ustanovení zástupce podán, musí nejprve vyjasnit, co bude předmětem řízení, teprve pak bude oprávněn zkoumat věcnou a místní příslušnost.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. dubna 2016

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu